

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gl. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XIII.

V Celovcu, 20. rožnika 1894.

Štev. 17.

Rodoljubi, pozor!

Že 15. dan prihodnjega meseca bodo sprejemni izpiti za tiste dečke, ki hočejo stopiti v prvi razred latinskih šol. Že lani smo rodoljube opozorili na veliko važnost, ki jo ima naraščaj slovenskih omikancev za Slovence sploh, posebno pa še za koroške. Veselilo nas je, da naš klic ni ostal brez uspeha: lepo število slovenskih dečkov je stopilo v prvi gimnazijski razred v Celovcu. Vendar to še nič ni v primeri z veliko potrebo, zato hočemo svoj klic vsako leto ponavljati, dokler se nam bo potrebno zdelo. Slovcem sploh primanjkuje slovenskih gospodov, kakor so duhovniki, uradniki pri sodnijah in političnih oblastnijah, zdravniki, profesorji, inženirji, uradniki pri poštah in davkarijah, učitelji itd. Ker je slovenskih gospodov premalo, pošiljajo k nam nemške gospode, ki se za silo slovensčine naučijo ali pa tudi ne. S temi gospodi imamo pa svoje križe in po vrhu nam delajo še škodo. Svoje križe imamo ž njimi, ker se naš kmet težko pogovori ž njimi, ker nasprotujejo slovenskemu uradovanju in trdim Slovcem dopošiljajo nemške, nerazumljive dopise, pa tudi zavolj tega, ker navadno niso tako prijazni z nami, kakor domači, od slovenskih starišev rojeni uradniki, ki svoj rod ljubijo in mu njegove slabosti radi odpuščajo. Škodo nam pa delajo, ker nam pogosto v politiki nasprotujejo in naš napredek zavirajo, pa tudi zato, ker z denarjem, ki ga med nami zaslužijo, le nemške naprave in svoje nemške sorodnike podpirajo; ko bi pa Slovenci te službe imeli, podpirali bi naše slovenske ustanove in svoje slovenske žlahtnike, tako da bi denar, ki ga narod plačuje za gospode v službah, nazadnje vendar le spet med narodom ostal in mu v poboljšek služil. To je velik križ. Če se pritožimo, zakaj nam vlada pošilja nemške okrajne glavarje, odgovori minister, da se le malo Slovcem oglašajo k politični službi, torej v tej stroki slovenskih uradnikov skoraj ni. Če se pritožimo, čemu da nam na spodnje Štajersko in Koroško pošiljajo nemške sodnijske uradnike, ki se z ljudstvom še zgovoriti ne morejo, odgovori se nam, da slovenskih uradnikov primanjkuje. V mnogih krajih si ljudje želijo slovenskega zdravnika, pa ga ni dobiti. Celovec je vendar središče koroških Slovcem, pa ga nemamo niti enega zdravnika tukaj, da bi slovensko znal! V Pliberk je tudi trd Nemeec prišel za zdravnika. (Čujemo, da se vendar slovensko uči.) To je vendar žalostno, če se bolnik in zdravnik ne moreta pogovoriti, in take razmere imamo na Koroškem! Duhovščine tudi že primanjkuje na Primorskem, Koroškem, in že tudi na Kranjskem. Koliko je slovenskih inženirjev? Menda se lahko naštejejo na prstih ene roke.

Če je pa že sploh na Slovenskem v tem oziru žalostno, je na Koroškem obupno. Koliko je zdaj koroško-slovenskih dijakov na vseučiliščih v Gradcu in na Dunaju? Mi vemo samo za enega. Srednješolcev je na Koroškem okoli 900; če se pomisli, da je nas ena tretjina v deželi in da imamo Slovenci bližje od Celovca in Beljaka, nego mnogi Nemci, moralo bi pri zdravih razmerah med temi 900 srednješolci 300 Slovcem biti, v resnici jih je pa le kakih 100, torej komaj devetinka! Učiteljskih pripravnikov je 181, med njimi komaj 33 slovenskih, torej še ne cela petinka. Ako bi nam prav minister dovolil slovenske šole, odgovoril bo deželni šolski sovet: „to ni mogoče, ker nemamo zadosti slovenskih učiteljev“. Kako je pa pri drugih strokah? Pri duhovščini so nam Čehi pomagali, ki so nam poslali lepo število mladih čeških duhovnikov, kateri so se v kratkem času naučili slovensčine. Kar je pa v drugih javnih službah, pri sodnijah, okrajnih glavarstvih, davkarijah itd. slovensčine zmognih uradnikov, izpo-oditi smo si jih morali od Kranjcev in Štajercem: koroških Slovcem je malo vmes. Pri Celovski pošti ni nobenega slovenskega uradnika; da se promet ne ustavi, imajo se zahvaliti edino le bistri slovenski glavi, ki se za potrebo kmalu nekaj nemščine nauči, in pa slovenski krotkosti, ki rajši na svoje pravice pozabi,

kakor da bi žalila ali nadlegovala nemškega gospoda, kateremu je slovensčina preslaba, da bi se je učil. Že zdaj je med Slovenci mnogo nemških uradnikov, pa pri vsaki uradni vendar ne morejo Nemcev rabiti, če nič slovensko ne znajo. Zdaj bo pa tudi to kmalu drugače in nemara še slabše, ko zdaj. Nemci so namreč začeli spoznavati, da pridejo prej in ložej v službe, ako se slovensčine naučijo, zato so najprej v Gradcu, zdaj pa tudi na Koroškem začeli govoriti in v časnikih priporočati, naj se nemški dijaki učijo slovensčine, da bodo mogli zasesti vse službe na Koroškem in Štajerskem. Nevarnost je tedaj velika, da bodo preplavili vsi Slovcem in se polastili vseh boljših služeb; kar jim bo lahko mogoče, če bodo slovensko znali. Proti tej nevarnosti ni drugega pomočka, kakor da tudi mi svoje sinove pridno pošiljamo v srednje šole. Težavno je res za kmeta, ki mu sploh že slabo gre, plačevati še za svojega sina študenta vsako leto velik davek (za hrano in stanovanje). Pa pomisliti morate, gospodarji, da bodo pozneje vaši sinovi, ko bodo gospodje, pomagali vam in vsem Slovcem. Revni dijaki v Celovcu se od slovenske strani tudi nekoliko podpirajo, ker slovenski rodoljubi nabirajo darove za nje. Letos se je razdelilo okoli 600 gl. Prosimo torej slovenske rodoljube na deželi, posebno katehete in sploh preč. gospode duhovnike, kateri koli pozna nadarjenega in pridnega šolarja, ki že toliko zna, da je zrel za prvi gimnazijski razred, naj prigovarjajo starišem, da pošljejo fanta v Celovec na latinske šole. Sprejet bo, ako prestane preskušnjo (izpit), dne 15. mal. srpana. Taka agitacija je naša rodoljubna dolžnost, in skoraj ne vemo, s čim bi Slovcem bolj koristili, kakor s to agitacijo za naraščaj slovenskih omikancev.

Vodstvo farnih zapisnikov.

Govor poslanca dr. Gregorčiča v državnem zboru dne 26. malega travna 1894.

Druga točka, o kateri mi je spregovoriti, je vodstvo matrik in pisava slovenskih rodbinskih, krajnih in hišnih imen.

Rad priznavam, da se je v tem oziru treba držati neke stalnosti in nepremakljivosti, ker bi samovoljna pisava rodbinskih imen za dotičnike utegnila imeti slabe pravne posledice. Pa tudi ta stalnost imeti mora svoje pogoje in meje. Pisava kacega imena se le tedaj ne sme preminjati, ako je prava, drugače jo je pa treba popraviti, oziroma premeniti. Tukaj pa ne govorim o premembni imena, temveč le o pisavi, pri čemur se ime ne spremeni.

To načelo je bilo v južnih deželah, zlasti ko se je proglasila narodna enakopravnost z državnim osnovnim zakonom z dne 21. grudna 1867, in se od nobene strani ni ugovarjalo. Vsled tega so se slovanska rodbinska in krajevna imena pisala v njih pravi slovanski pisavi, ne pa v nemški ali italijanski, kar se pogosto napačno zgodi. Tega načela držali so se voditelji matrik, sodnja in šolska oblastva, rodbine in zasebniki. Pripoveduje se mi, da so se v nemški srednji šoli z nemškim ravnateljstvom imena slovenskih učencev, ki so se poprej pisala po nemški pisavi, pozneje v slovenske prepisala. Noben drugi se ni izpodtikal nad tem razven tistih ljudij s slovanskimi imeni in slovanskega rodú, kateri hočejo veljati za Nemce ali Italijane. Ti so rabili nemško ali italijansko pisavo za svoja imena.

Ko so se pozneje v tem oziru začeli pritoževati v Istri, je ministerstvo notranjih stvari dne 10. vel. travna 1883. leta, št. 1524, za to deželo izdalo naredbo, s katero se je voditeljem matrik dal navod, kako jim je ravnati v tacihi slučajih in pod kakšnimi pogoji se sme ime popraviti. Tako je bilo na Primorskem.

Drugače pa mislijo o stvari na Koroškem. Deželna vlada koroška misli, da bi premena pisave rodbinskih imen v bodoče utegnila imeti kaj nevarne premoženjsko-pravne posledice in se torej opravičevati ne more.

Kar se tiče vodstva matrik, spada v politično upravo, ktere uradni jezik je na Koroškem nemški, in vršiti se ima le v nemščini.

Trditev, da je uradni jezik političnih oblastev v deželi, v kateri po tretjini bivajo Slovenci, izključno nemški, da se torej matrike morajo voditi le v nemščini, je jako zanimiva. Žal, da o tem govoriti ne morem, ker spada v ministerstvo notranjih stvari. Kar se tiče pisave rodbinskih, krajnih in hišnih imen, tega ne morem zamolčati.

Župana Prosekarja je okrajno glavarstvo v Celovcu poklicalo na odgovornost, ker je nemško pisavo svojega imena Prosegger, Presseger, Proseggar spremenil v pravilno slovensko Prosekar. Da se izogne daljšim sitnostim, prisiljen je bil prositi za premeno imena, če tudi je šlo za premeno pisave. Se mu je li dovolilo, ne vem.

Voditelju matrik Štibereu so preteli, da ga odstavijo, ker je jel slovenska imena pisati namesto v nepravilni nemški, v pravilni slovenski pisavi. Začela se je preiskava in je trajala nad sedem let.

Pregledale so se matrike raznih župnij in primerjale z matrikami prejšnjega stoletja.

Posledica temu je bila, da so se v vseh teh matrikah slovenska imena prepisala v prvotno pisavo prejšnjega stoletja in voditeljem matrik se je prepovedalo, odstopiti od te pisave. S to naredbo pa je v nasprotju to, da so se zadnji in skoro vsi slovenski Tresoglavi prestavili v nemške Schüttelkopfe, ne da bi bila deželna vlada kaj storila.

Hotelo se je premeno imen samih in to spraviti med dejanja prepovedana po kazenskem zakonu. To mnenje je pa v nasprotju z mnenjem odseka za kazenski zakon, ki je v § 444 novega kazenskega zakona sprejel določbo, da prememba same pisave imen ni kaznjiva. Člen 19. državnega osnovnega zakona z dne 21. grudna 1867 o splošnih pravicah državljanov pravi izrečno: „Vsi narodi države so enakopravni in vsak narod ima neoporekljivo pravo, varovati in gojiti svojo narodnost in jezik. Država priznava enakopravnost vseh v deželi navadnih jezikov v šoli, uradu in javnem življenju.“

S to določbo državnega osnovnega zakona se ne vjema, da se slovenska krajevna, rodbinska in hišna imena ne smejo pisati v slovenski pisavi, da se voditeljem matrik zaukazuje, da očitno napačne pisave imen ne smejo preminjati in popravljati.

Nasprotno govore tehtni vzroki za to, da se naj voditelji matrik v slovenskih pokrajinah popoblaste, da na prošnjo strank imajo pisavo rodbinskih in hišnih imen tako premeniti, da napačno nemško ali italijansko pisavo zamené s pravilno slovensko.

V tem oziru prosim visoko vlado, da pooblasti župnijske urade v slovenskih pokrajinah, da pri vpisavanju v matrike smejo mnogokrat napačno in nesmiselno pisavo krajnih, rodbinskih in hišnih imen popraviti po slovenskem pravopisu. Dosedaj navadna pisava naj se pridene v oklepaju. Tako splošno pooblaščenje dalo se je za Istro 1883. leta, kakor je že omenjeno. Samo prosil bi, da se take poprave izvrše brez stroškov, pristojbin itd. Strankam naj se dá pravica, da se oglašé pri voditelju matrik, dá premené pisavo imen po določilih, ktera določi vlada.

Jaz sicer vem, da ta stvar le nekoliko spada v delokrog učnega ministerstva, najbolj v delokrog ministerstva notranjih stvari, ali visoko učno ministerstvo vendar lahko pripomore, da se v sporazumljenju z ministerstvom notranjih stvari izda taka odločba.

Še enkrat priporočam stvari, ktere sem sprožil v visoki zbornici, in izjavljam, da glasujem za postavko, ktero predlaga budgetni odsek.

Dopisi prijateljev.

➡ Slovenci! Zakurite na večer 4. mal. srpana v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu po vseh slovenskih gorah in planinah prav mnogo kresov. ➡

(Kronin dar!) V korist družbe sv. Cirila in Metoda so darovali: Trije neimenovani zavedni slovenski dijaki v Celovcu 3 krone; Hranilnica in posojilnica v Celovcu vsled sklepa občnega zbora 40 kron. Skupaj 43 kron. Lepa hvala vsem darovalcem! Živeli nasledniki!

Iz Celovca. (Občni nemški šulferaj. — „Südmark“.) Znana stvar je, kako naši nemški prenapetneži dobivajo denar iz „rajha“, da ž njim v Avstriji ponemčujejo Slovence in pripravljajo pot pruski „piklhavbi“. Zlasti občni nemški šulferaj v Berolinu nabira denar in ga pošilja v Avstrijo, kjer se z njegovo pomočjo podkupuje slovanstvo. To društvo šteje 30.200 udov v 320 podružnicah in ima nad 100.000 mark (= 60.000 gld.) premoženja. Lani je dalo 61.400 mark podpore in sicer samo za avstrijske Nemce 54.800 mark! Na Štajersko, Koroško in Kranjsko je priromalo 3600 mark, za šulferajski otroški vrtec v Velikovcu se je dalo nad 200 gld. Z nemškimi, zlasti pruskimi markami se torej maže v Avstriji tisti ponemčevalni stroj, katerega naši nasprotniki gonijo noč in dan, da bi čim prej izpodrinili iz rodne zemlje državi vedno zvesto udane Slovence. Nemški listi prav odkrito in predrzno pišejo o tem početju, ki ima le namen, oslabiti našo državo in jo če mogoče priklopiti velikonemškemu „rajhu“. In taki ljudje imajo navadno polna usta o avstrijskem domoljubju, zvestobi do cesarja itd. ter se celó drznejo ob vsaki priliki sumničati nas Slovence! — Isti listi tudi z veseljem poročajo, da se v Pliberku snuje podružnica „Südmark“. Samo ta je pliberškimi „purgarjem“ še manjkala! Ko bode osnovana, bodo gotovo še le mirno spali pod varstvom krilatega vola. Dalje poročajo, da je „Südmark“ nekemu koroškemu kmetu posodila (!) 250 gld., neki dekli pa podarila (!) 10 gld., da se je mogla povrniti na Koroško. No sedaj je koroško nemštvo gotovo rešeno in morda se vsled tega pomiri celó g. Dobernik ter umakne „vojsko“, katero je zadnjič tako krvoločno napovedal nam pohlevnim „bindišarjem“. Kdor zna, pa zna!

Izpod Jepe. (Shod podružnice sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico.) Pod skalovito Jepo, najvišjo goro Karavank, ki bi imele biti po želji nekterih gospodov „kitajski zid“ med koroškimi in kranjskimi Slovenci, leži prijazna vas Loče. Bela cerkev na griču gleda tje proti Dobraču in Ziljski dolini in vzbuja v nas upanje, da bo Bog uslišal tudi uboge in zatirane Slovence, razvaline Starega grada Bekštanjskega na drugi strani pa nas spominjajo minljivosti človeške slave in nam dajejo upanje, da bo prej ali slej odklenkalo tudi našim nasprotnikom in nemškutarjem, ki zlasti v zadnjem času tako ponosno povzdigujejo ohole svoje glave. — Da bi dobili Slovenci, ki prebivajo tukaj po rebrih sivih Karavank, potrebnega pouka, kako jim je vstrajati v težavnem boju, in da bi užili tudi nekaj veselih uric, želeli smo, da se priredi shod v Ločah. In priznati moramo, da je načelnštvo podružnice sv. Cirila in Metoda „za Beljak in okolico“ ta namen popolnoma doseglo; kajti shod v Ločah dné 3. rožnika t. l. je bil sijajen in imeniten ne le po izvrstnih govornikih, pevcih in pevkah, temveč tudi po izredno velikem številu zborovalcev in zborovalk (bilo jih je gotovo nad 300). Že v nedeljo zjutraj plapolale so iznad Gromatarjeve hiše dve slovenski trobojnici in ena cesarska zastava v znamenje, da se ima tukaj popoludne vršiti shod. Hitro po popoldanskem svetem opravilu pa je vrelo ljudstvo v prekrasno olepšano hišo Gromatarjevo, gromenje topičev pa je pozdravljalo bližajoče se govornike, pevce in druge goste. V kratkem času so bili vsi prostori napolnjeni, in ko je ob treh popoldne načelnik Butij otvoril zborovanje, bila je zborovalna soba poslušalcev tako natlačena, da niti natakarji niso mogli hoditi za svojim opravilom. In v takem stanju so vstrajali poslušalci in poslušalke cele tri ure, kar je najboljši dokaz, da so jim ugajale razne točke vspeveda. — Kot prvi govornik nastopil je gospod Kandut, ki se je koroškim Slovencem zelo priljubil, ker zna svoje govore izvrstno ne le soliti, ampak tudi pōprati. Govoril je o narodnem gospodarstvu in o kmetijskih zadrgah. Poučeval nas je, kako si moremo zboljšati gospodarstvo, kako si moremo dobiček, ki ga zdaj od našega gospodarstva imajo večinoma naši nasprotniki, prihraniti za se, ter priporočal, naj bi se ustanovile razne zadruge. Sirarska zadruga po vzgledu Bohinjskih kmetov bi pomogla spraviti v denar mleko, ki se sedaj večinoma potratí ali pa spečá za jako boren denar. Gospodarska ali lesna zadruga bi naj kupovala gospodarstva in vzlasti gozde, da bi se ohranili Slovincem in da ne bi pri prodaji lesa ob enem z lesom splaval tudi dobiček po vodi, oziroma jo popihal po železnici. Dobra je bila tudi misel, naj bi si kmetje osnovali vinsko zadrugo; tako bi lahko dobivali pošteno in zdravo kapljico od svojih bratov in ne bilo bi jim treba kvariti si želodeca in krajšati si življenja s „čifutskim“ vinom, ki nikdar trte videlo ni, ali pa z žganjem, ki je pravi strup za človeka. Končal je g. Kandut svoj izvrstni govor z željo, naj bi Slovencem skoro na-

pečili boljši časi. — Nato so zapeli vrli pevci prvega pevskega društva „Gorotan“ pesem koroških Slovencev. Tako dovršeno so peli pevci to pesem, da se moramo čuditi, kako so se mogli ti priprosti kmetijski fantje naučiti tako izvrstno peti. In ako smo bili žalostni, ko se je lansko leto prepovedal čilim Sokolom Ljubljanskim izlet na Koroško, vidimo, da ni nesreče brez sreče, kajti ustanovitev „Gorotana“ je bila odgovor oni prepovedi. — Kot drugi govornik je nastopil gospod kaplan Grm in je v izbornem govoru razložil pomen framazonstva, liberalizma in socializma in priporočal kot najboljšo zdravilo proti tem boleznim sedanjega časa dobro urejeno šolo. Dobro je označil framazonzone kot ljudi, ki zanikujejo vse, kar nam more biti sveto, drago in ljubo, liberalce kot ljudi, ki hočejo vso prostost le sami imeti, drugim je pa ne privoščejo. Rekel je nadalje, da je socializem lepa misel, in da so bili prvi kristjani tudi socialisti, a ti so se držali vodila: „kar je moje je tvoje“, socialisti sedanjega časa so pa to vodilo izpremenili in pravijo „kar je tvoje je moje“. Izvrstno je označil govornik tudi koroške šole, primerjajoč jih materi, ki svojemu novorojenemu otroku ponuja klobaso namesto mleka. Po končanem govoru so zapeli pevci prekrasno pesem „Slovenec sem“. — Tretji govornik, g. župnik Knaflič, poročal je o izvrstnem govoru g. posl. dr. Gregorca v državnem zboru. Koroški Slovenci so g. posl. Gregorcu jako hvaležni, da je tako izvrstno razkril rane, za katerimi bolehalo šole na Koroškem. Navzočni kmetje hoteli so takoj sestaviti in podpisati resolucijo, s katero bi se naj izrekla najprisrčnejša zahvala gospodu poslancu. Ker bi pa bila utegnula vlada to smatrati za politično izjavo in delati naši podružnici kake nepravilike, sklenilo se je, to prepustiti političnemu društvu. — Nato se je spominjal načelnik gosp. Butij štiridesetletnice poroke našega presvitlega cesarja in sklenil uradni del z željo, da nam Bog ohrani presvitlega cesarja in cesarico še mnogo let, nakar so zaorili po sobi krepki „Živio!“ pevci pa so zapeli cesarsko pesem, katero so vsi stojé poslušali. — Pri domači zabavi peli ste jako lepo najprej gospa Lendovšekova in gospica Bergmanova prekrasni Hladnikov dvospev „Hrepenenje po spomladi“, ki je segal poslušalcem globoko v srce. Jako je ugajala tudi Maškova pesem „Pri zibeli“, katero je omenjenima pevkama pomagal peti loški organist. Obe pesmi, kakor tudi pesem „Rožmarin“ so se morale večkrat ponoviti. Mala Milica Lendovšekova je razveselila občinstvo z deklamacijo Gregorčičeve pesmi „Mavrica“ in Funtkove „Dobrotna Minka“. Vrstile se so potem še razne napitnice in mnogovrstne pesmi, ktere so prepevali neutrudni pevci. — Hvaležni slavnemu načelnštvu podružnice sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico, da nam je priredil ta shod in vsem, ki so pripomogli, da se je ta shod tako sijajno vršil, razšli smo se z željo, da bi nam Bog dal doživeti skoro zopet tak dan!

Iz Št. Janža v Rožni dolini. (V zadevi naših častnih občanov.) Čitatelji „Mira“ se gotovo še spominjajo našega dopisa, v katerem smo strmečemu svetu naznanili zasluge, ktere imata gg. Schütz in Kirschner za našo občino. Te zasluge so tako velike, da je naš g. župan kar „enoglasno“ imenoval dotična gospoda častnima občanoma naše občine. Tudi smo v onem dopisu naznanili, da slovenski odborniki niso s tem imenovanjem zadovoljni in da so celo stvar dali deželnemu odboru v rešitev. Te dni pa je deželni odbor ulogo slovenskih odbornikov rešil, ali nihče ne vprašaj, kako. Naj zadostuje, če rečemo, da je deželni odbor svojo rešitev podprl s takšnimi piškavimi in ničvrednimi razlogi, da smo se kar zavzeli. Kakor ravno zdaj slišimo, bodo naši slovenski odborniki povprašali še na višjem mestu, nego je deželni odbor, ali so sploh takšni razlogi veljavni, na ktere se deželni odbor opira. — Bog daj našim odbornikom srečo in našima častnima občanoma čast!

Iz Rožne doline. (Zopet nekaj o spomeniku na humberški cesti.) Koliko se je že pisalo in govorilo o tem spomeniku! Ali to, kar zdaj „Mirovim“ bralcem povém, je čisto novo. — Ko sem se zadnjikrat peljal iz Celovca v Rožno dolino, prisilil me je neki mož, oborožen od glave do pete, voziti po novej cesti. Ubogal sem. Ko pa pridem na ta kraj, kjer stoji oni dobro ali če hočete slabo znani spomenik, ustavim konja in gledam spomenik. Neki mož, ki je ravno mimo šel, začel mi je koj razlagati, kaj ta spomenik pomeni. Od začetka sem mislil, da mi začne pripovedovati, kako da so hvaležni Rožani posegli v žep in krajcar h krajcarju nabirali za ta spomenik, da bi tako hvaležnost pokazali tistemu, ki ima največ zaslug, da se je cesta čez humberški klanec preložila. Toda, kako mi je ta mož razložil zgodovino tega spomenika? Rekel je: „Nekdaj se je tu deželni predsednik ponesrečil in zdaj so mu še le postavili križ.“ — Tako si torej hvaležni Rožani, ki ne znajo nemški, razlagajo pomen tega spomenika. Živa resnica!

Iz Velikovca. Dne 6. velikega travna je imela tukajšna „hranilnica in posojilnica“ svoje letno zborovanje. Z veseljem se mora zabeležiti, da je v teku dveh in pol let velikansko napredovala in tako pospeševala blagor našega slovenskega ljudstva. Prometa je imela leta 1893. 209.412 gld. 60 kr. Vložilo se je 30.687 gld. 83 kr. vrnilo 68.885 gld. 77 kr.; posodilo 72.782 gld. in izplačalo hranilnih vlog 27.430 gld. 31 kr.; po odbitku nagrad ravnateljstvu za leto 1892. in 1893. v znesku 451 gld. 25 kr. in položenege vadija za neko kupljeno hišo 190 gld. ostaja l. 1893. čistega dobička 628 gld. 09 kr. Slovenci! Kaj ne da? to so lepe številke, ktere dajejo jamstvo ali gotovost, da se ni treba bati kake zgube. Torej svoji k svojim! Vlagajte svoj denar v slovensko posojilnico, ne pa v druge nam tuje zavode, kateri od svojega čistega dobička mnogo-krat podpore dajejo v sovražno nam namene. Odborniki so bili prejšnji izvoljeni, le namesto umrlega odvetnika, g. dr. J. Messnerja, in preselivšega se g. župnika Virnika sta voljena dva vrla kmeta iz okolice. Po sklepu odbora bode odslej posojilnica poslovala dvakrat na teden, in sicer v sredo in nedeljo predpoldnem; žeteli bi bilo le, da bi se ljudje teh uradnih dnevo natančno držali. Tudi se je pri tej priliki dovolilo 30 gld. darovati družbi sv. Cirila in Metoda, ktera podpora se pa bode v teku časa zdatno povišala v blagor slovensko-verskega, narodnega šolstva. Bog pomozí v to!

Iz Ljubljane. (Zgradba „Národnega doma“.) Kar smo dolgo vrsto let pogrešali in želeli, uresničuje se nam zdaj. Slovenci dobimo v središču svojem vendar že enkrat toli potrebno zgradbo, v kateri se nam bo mogoče shajati v resna posvetovanja in vesele zabave. Mnogo časa je preteklo, predno se je odbor odločil storiti ta važni korak. Zdaj so vse ovire premagane in stavba lepo napreduje; — ako Bog dá in nam ostane vreme milo, potem ni dvomiti, da se spravi veliko in obširno poslopje še letos pod streho, prihodnje leto pa se izvršijo še druga potrebna dela in na jesen utegne se vršiti slovesno otvorjenje našega vse-slovenskega „Národnega doma“. Stavbena dela so se večinoma že izročila raznim podvzetnikom in ta mesec oddala se bodo še ostala dela, upajmo, da zaslužnim in poštenim slovenskim obrtnikom, ki se bodo že iz rodoljubja potrudili, delo dobro in trajno izvršiti. Po naših mislih ni gledati na par goldinarjev; „Národní dom“ mora biti dobro zgrajen, in vsako dobro delo je poštenega plačila vredno. Človek bi tudi mislil, kar je le naravno, da se bo odbor „Národnega doma“ v prvi vrsti in izključljivo le slovensko-národnih podvzetnikov posluževal. Ali temu žalibog ni tako. Na geslu „Svoji k svojim!“ navadno le uredniki po časopisih jezdarijo, a kedar je treba delo oddajati, takrat naša tako imenovana Ljubljanska merodajna gospoda kaj rada svoje národne obrtnike prezira ter oddaja dela ako le mogoče takim podvzetnikom, ki se za národne zadeve prav nič ne brigajo, in v národne namene tudi krajcarja ne žrtvujejo, ali pa celo takim, ki so našemu slovenskemu gibanju do cela nasprotni in sovražni. Stare navdušene národne stebre, kakoršnih žalibog nemamo več veliko med našimi obrtniki, pa se odriva v zakotje; pozna se jih le še takrat, kedar jih je treba tirati na volišče. Spomnimo naj se tu le enega slučajja, ki bo menda dovolj jasno pričal, da hodi tudi slavni odbor „Národnega doma“ po krivih potih. Za nedavno razpisana tesarska dela oglasilo se je več ponudnikov, med temi tudi nemška, Slovincem povsem nasprotna „Baugesellschaft“. Národna podvzetnika, odlična Slovenca Knez in Zupancič, bila sta tudi med ponudniki in slučajno za 12 gld. dražja nego nemška stavbena družba. To je bil torej dovolj tehten uzrok, da bi bila ta nemška družba kmalu tudi delo dobila, ali v zadnjem trenutku je stopilo nekoliko bolj razsodnih mož vmes, ki so zaprečili to nakano in niso dali pritisniti tej očitno národnej zgradbi toli sramotnega pečata. Da bi se bilo to zgodilo, bil bi v resnici pravi škandal. Takih, nam Slovincem nasprotnih firm bi se odbor „Národnega doma“ kratko malo niti posluževati ne smel, še manj pa je trpeti, da bi take firme služile denar, katerega so Slovenci s trudom žrtvovali. Vprašamo, ali bi ne bilo nečastno za vse podvzete, ako bi se pozneje odboru očitalo, da zgradba ni izključljivo delo slovenskih rok? „Národní dom“ bodi dom Slovencev, v katerem naj se zrcali le slovenska moč in pridnost ter slovenska poštenost. (Ker se nam zdi postopanje slavnega odbora „Národnega doma“ v tem pogledu res nekako čudno in ga z ozirom na tako odločno slovensko podvzetje ni odobravati, smo želji gospoda dopisnika radi vstregli ter ga pustili govoriti v našem listu; poudarjamo pa, da tudi slavnemu odboru „Národnega doma“ ne odrekamo prostora, ako se hoče gledé na ta dopis zagovarjati in opravičiti. Op. ured.)

Iz Ljubljane. (Č. kr. kmetijska družba. — Katol.-politična društva.) Vrla kranjska c. kr. kmetijska družba je imela dné 14. t. m. v

mestni dvorani Ljubljanski svoj občni zbor. Upraviškemu poročilu povzamemo to-le: Družbi je pristopilo lani 557 novih udov ter jih je imela vkup 18 častnih, 9 dopisujočih in 2786 pravih v 63 podružnicah. Družba vzdržuje: podkovsko šolo, katero je obiskalo 13 učencev! drevesnico, iz ktere se je oddalo kakih 12.000 visokodebelnih dreves; uzorni dvorec (kmetijo) na Viču; ribje vališe na Studencu. Družbeni list „Kmetovalec“ se je razpošiljal v 3500 iztisih. Ta izvrstno uredovani list za slovenske kmetovalce toplo priporočamo tudi koroškim Slovincem, saj se koroška kmetijska družba tako le malo ali nič ne zmeni za potrebe slovenskih oratarjev. Odbor je podpiral kmetijstvo tudi z oddajo semen, umetnih gnojil itd. ter vrlo pospeševal sadjarstvo, vinarstvo, govedorejo, čebelarstvo itd. Poleg glavnega odbora delovala sta uspešno tudi samostalni konjerejski in ribarski odsek. Družbeno imenje iznaša 38.694 gld. 51 kr. Dohodkov je imela lani 79.301 gld. 54 kr. — Ljubljansko katoliško-politično društvo je imelo dné 3. rožnika ogromno obiskan shod v Trnovem na Notranjskem, kajti udeležilo se ga je 5000 do 6000 poslušalcev. Govorili so gg. dr. V. Gregorič, A. Rudolf in dr. J. Šusteršič. — Na Gorenjskem se je ustanovilo novo „katoliško slovensko društvo za Radovljiski okraj“. Osnovni shod na Brezjah dné 11. rožnika je bil prav dobro obiskan. Govoril je predsednik društva J. Vurnik o namenu društva, ki hoče delovati za spreh Gorenjcev v verskem, narodnem in gospodarskem oziru. O isti točki je govoril tudi g. župnik J. Ažman, ki je pojasnoval, zakaj se je društvo osnovalo in zakaj se imenuje katoliško in slovensko. Gosp. posl. Fr. Povšé je razpravljajal gospodarske stvari, g. primarij dr. V. Gregorič pa kazal, kako nam treba značajnosti v verskem in narodnem oziru. Želimo novemu društvu prav mnogo uspehov, ker dela ga čaka obilno v narodnem kakor gmotnem oziru, da tujec ne poplavi naših lepih gorenjskih krajev!

Iz Dunaja. (Državni zbor.) Poslanska zbornica zaključila je svoje zasedanje v soboto dné 2. t. m. in gospódka jenjala je zborovati dné 6. t. m. Začeli so se torej poletni počitki državnega zbora. V potu svojega obraza trudil se bode sedaj marsikter državni poslanec, da dokaže svojim volilecem, kako vspešno je delovala koalicija. A zastoj bode ves trud, kakor so vse lepe besede koaliranih listov gole čenče; kajti kjer nič ni, ne dá se nič dokazati, če se neče — lagati! Koalicija pa je dokazala, da ni zmožna za plodonosno delo: govorilo se je mnogo, a ljudstvu koristnega sklenilo se ni nič. Se edini zakon o prodaji na obroke, ki bi bil narodom v prid, spremenil je odsek gosposke zbornice tako, da se tega od srca veselí židovi pri „Neue freie Presse“. Skrbelo se je za véliki kapital po valutnih zakonih, za ubogo trpeče ljudstvo ni bilo — časa. O pravični volilni pravici dogovarjajo se zaupni koalirani možje, a dogovorili se ne bodo ne do smrti koalicije. To je žalostni sad delovanja koalirane večine. V narodnem oziru prinesel nam je ugodni položaj slovenskih poslancev nekatere vspehe: slovensko uradovanje, kranjski gimnazij in — če se ministerstvo ne dá ostrašiti po nemškem kriku — slovenske paralele v Celju. „Nemški svet“, to so velikonemški kričači, je nad tem silno razburjen: v nedeljo dné 3. t. m. udrihali so Celjski Wokaun, potem dr. Foregger in drugi nemško-nacijonalni prenapetneži v Gradcu na germanski boben in klicali vse nemške čete na sveti boj proti „silnim“ Slovincem, ki hočejo požreti slovito „nemško posest“! Ubogi liberalci! Njih nemška volja je pač dobra, a meso je slabo! In zdaj se nad vami jezijo Beljaški doktorji od nemškega „Volksvereina“! Pravijo da niste dosti pritiskali na koalicijsko vlado, da bi pometála vse koroške Slovence tje čez Karavanke. Tako mogočni pač še niste, da bi kar čez 100.000 ljudij zapodili v beg. Ghon ni Samson. A nacijonalci tega ne razumejo! Ubogi liberalci! Hudi Nemci vas napadajo in še „hujši“ Slovinci vas pa že prav nič ne marajo. To bodejo vroči pasji dnevi, gospoda Ghon in Kirschner! Kako se pa hočeta zagovarjati na volilnih shodih? Radovedni smo. Na veselo svidenje torej!

Politični pregled.

Baron Krauss, Bukovinski deželni predsednik je stopil v pokoj. Grof Leopold Goëss, do zdaj pri deželni vladi v Celovcu, je postal dvorni svetovalec in prevzame vodstvo deželne vlade v Bukovini. — Listi poročajo, da se je dosegla sprava med Poljaki in Rusini. Poslednji dobijo nekaj rusinskih srednjih šol. — Dnó 1. vinotoka bo začel na Dunaju izhajati nov dnevnik po imenu „Deutsche Presse“. Pisan bo v duhu dr. Steinwenderjeve nemško-narodne stranke. — Svítli cesar pújdejo prihodnji mesec na južno Tirolsko. Za sprejem se delajo velike priprave. Tirolski Lahi bodo to prilóžnost porabili in cesarja vnovič pro-

sili, naj se južna Tirolska od severne nemške loči in uredi kot posebna dežela. Pravijo, da sedanja vlada tej nameri ni preveč nasprotna, samo nemški Tirolci se največ branijo in ne pustijo, da bi se njih dežela raztrgala. Toda nemški Tirolci so preveč zvesti podložniki, da bi se zoperstavljali cesarju. Če bi cesar privolili v to, da se naredi posebna dežela „Trentin“, potem umolknejo tudi nemški Tirolci. Svoj namen mora cesarjevo potovanje že imeti. Ko bi se to zgodilo, da bi se tirolski Lahi ločili od Inomosta, potem je storjen „praecedens“, in tudi Slovenci dobijo nekaj upanja, da se rešijo Gradca ter štajerskega in koroškega deželnega zbora. — Češko-katoliški shod bo v Brnu na Moravskem dné 30. in 31. mal. srpana. — Največ se je zadnje dni pisarilo o ministerski krizi na Ogerskem. Povedali smo zadnjič, da je moral Wekerle odstopiti, in da so cesar hrvatskemu banu, grofu Khuenu, naročili, naj sestavi novo vlado. Toda liberalci, ki imajo v ogerski zbornici večino, so rekli, da nočejo družega ministerstva, oni hočejo spet Wekerla, in če bi Khuen sestavil novo vlado, jej bodo svojo pomoč odrekli. Tako je grof Khuen-Hedervary brž spoznal, da nič ne opravi, in je cesarju naznanil, da mu ni mogoče sestaviti ministerstva. Potem je bil spet Wekerle k cesarju poklican in sta se nekako pobotala, tako da je dobil spet Wekerle naročilo, postaviti vlado. Wekerle si je izbral le tri nove ministre, druge je obdržal vse stare, in cesar so potrdili to novo ogersko vlado. S tem pa zmešnjave še ni konec, ampak bo še le hujši postala. Wekerle bo zdaj še bolj pritiskal na gospódsko zbornico in jo silil, naj potrdi civilni zakon. Ako se mu volja spolni, bo pa velika nevolja med katoliškim ljudstvom, posebno pri nemadjarjskih národih. Madjari bodo struno tako dolgo navijali, da bo poknila. Zdaj so spet v Kološu 42 rumunskih dijakov izključili iz visokih šol, češ, da so zoper Madjare agitirali. — V Rumuniji je pa velika jeza zoper Madjare. Nedavno se je v Bukrešu zbralo 40.000 Rumuncev, ki so v navdušenih govorih protestirali zoper krivice, ki jih morajo ogerski Rumunci trpeti. Sklenilo se je, spisati spomenico in jo doposlati vsem evropskim diplomatom. — V Bolgariji je zdaj vse mirno, ljudstvo se veseli, da je krutega Stambulova rešeno. Nekteri mislijo, da se je prevrat naredil na dogovor med Avstrijo in Rusijo. Spet drugi sodijo, da je Koburžan Stambulova odslovil, da bi se prikupil Rusiji, kterej je bil Stambulov toliko sovražen. Temu nasprotno pa piše ruski list „Le Nord“, da Rusija ukljub padcu Stambulovemu ne bo priznala kneza Ferdinanda Koburškega, ker on nema nobene pravice do bolgarskega prestola. — Ministersko krizo imajo na Laškem. — Velike važnosti je to, da sta se sv. Oče papež in ruski cesar tako daleč pobotala, da bo Rusija odslej imela stalnega poslanika v Vatikanu pri stolici sv. Petra. Za prvega ruskega poslanika je izbran tisti gospod Izvolski, ki je v imenu cara dogovore vodil. Upati je, da bo preganjanje katoliške cerkve v Rusiji zdaj prenehalo. To se je katoliškim škofom v Rusiji že dovolilo, da smejo v Rim potovati, kedar hočejo. Prej so morali za to dovoljenja prositi pri ruski vladi. — Druga novica iz Rusije je pa bolj žalostna. Ruska vlada, tako se piše, hoče namreč pokupiti graščine poljskih grofov in jih potem dober kup prodajati ruskim plemenitašem. To bi bil strašen udarec za uboge Poljake, kajti národno plemstvo je njih najmočnejši steber. — Umril je Marokanski sultan. — Kmetjski nemiri so izbruhnili na Kreti. (Kreta je velik otok v grškem morju.) Prebivalci so Grki, pa spadajo pod turško oblast.)

Gospodarška stvar.

Mokra ali suha krma. Dolgo se je mislilo, da je mokra krma boljša od suhe, ali to ni res. Pri mokrem krmljenju le jasli hitro gnijejo. Mokre krme tudi govedo ne prežveči dobro in vsled tega imajo krave tretjino manj mleka. Najmanj pa mokro krmljenje ugaja za pitanje živine.

Novičar.

Na Koroškem. Ziljska železnica (Podklosteršt. Mohor) se odpre meseca vel. srpana. — V Dobrli vesi so šolo zaprli zavolj ošpic. — Na Humberškem klanecu je nekega delavca gad pičil. Zdravi ga dr. Čauko. — Občinski zastop v Goričah na Zili je nekaj pametnega sklenil, namreč da se ne sme plesati (rajati), dokler je nevarnost pred točo. — Dva siromaka, neki kočar (bajtar) v Dolih in neki dninar v Štebnu na Zili sta nepričakovano podedovala 60.000 gld. za gosp. Maidnom, ki je v Gradcu umrl. — Nemško-katoliško društvo je imelo nedavno shod v Stalu, Kolbnici in Fragantu v Belski dolini. — O nesreči na železnici med Porečami in Vrbo dné 12. t. m. o pol treh po noči se nam poroča, da sta vkup trčila vlaka št. 428

in 491. Osem vozov je skočilo iz tira in so močno poškodovani. Ranjen je tudi sprevodnik Köstl. — Isti dan je močno deževalo, po gorah je pa sneg zapadel, tako da imamo prav hladno vreme.

Na Kranjskem. Ljubljanski mestni zbor je sklenil, napraviti samo slovenske ulične napise. — Na Raki so dobili lepo novo monštranco. — Sokolski izlet v Novo mesto se je sijajno obnesel. 1000 ljudij se je peljalo tje iz Ljubljane. — Na obrtni šoli v Ljubljani bodo na jesen tudi košare plesti začeli. — V Srednjem Bitnju je strela ubila 15letno deklico. — V Kranju je med otroci neka očesna bolezen. Zato so šolo zaprli. — V Žužemberku so dozidali novo sodnijsko hišo. — V Ribnici so dovršili vodovod. — Nova pošta se je odprla v Škofljici. — Sv. misijon so imeli v Podlipi pri Vrhniki. — V Ljubljani so umrli župnik zlato-mašnik č. g. Anton Missia, knezoškofov brat.

Na Štajerskem. V Iki so umrli č. g. kanonik in prelat Franc Kosar. Prepeljali so truplo v Maribor. Od mladih nog do svoje smrti so bili ta slovenski gospod zvest sin svojega národa, videli so vse naše vesele in žalostne dni, ter vselej z nami čutili veselje in žalost. Rajni gospod so bili sin poštenih kmečkih starišev, rojeni dné 10. kimovca 1823 v Braslovčah. Že kot dijak so se odlikovali z ljubeznijo do slovenske domovine in slovenskega rodu. S svojim lepim, pobožnim vedenjem so si kot duhovnik pridobili ljubezen nepozabljivega knezoškofa Slomška in bili poklicani za špirituala (duhovnega voditelja) v Mariborsko bogoslovnico. Tukaj so v nemali v mladih srcih bogoslovcev ljubezen do Boga in do národa slovenskega. Bili so mil. gosp. knezoškofu zvest pomočnik v vseh stvaréh, pomagali pa tudi pri snovanju družbe sv. Mohorja, bratovščine sv. Cirila in Metoda, pri „Drobtinica“ itd. Spisali so prelepi molitvenik „Nebeška hrana“. Ko so bili še bogoslovec v Celovcu, so mnogo občevali s slavnim koroško-slovenskim pisateljem Matijo Majarjem Ziljskim. — Toča je pobila v Šaleški dolini. Uložila se je prošnja za državno podporo. — Pri Celju je v Savinji utonil 11leten šolar. — „Slovensko društvo“ bo imelo shod v Celju o zadevi slovenskih paralel na Celjskih latinskih šolah. Po novejših izveštjih so nam paralele zagotovljene. — Dr. Juro Hrašovec je postal predsednik ravnateljstva južno-štajerske hranilnice v Celju. — Pogorel je Marčič v Slov. Bistrici. — Tamburaški klub se snuje v Sevnici. — Štajerski nemškutarji so v Mariboru ustanovili nov list v slovenskem jeziku. Imenuje se „Štajerski kmet“ in izhaja po dvakrat na mesec. Pisan je v liberalnem duhu, zato svarimo pred njim vse poštene slovenske kmete. — Pri sv. Trojici so prišli rokodelskega učenca, ki je v Mariboru že dvakrat ulomil, pozneje pa neko kmetico oropal. — V Muri pri Gradcu so vjeli sulca, ki je tehtal 19 kil. — Pri sv. Petru pod Mariborom je neki fant v Dravi utonil. — Strela je ubila 17letnega mladenča v Skalicih pri Konjicah.

Na Primorskem. Na naše morske bregove je došlo 7 angleških vojnih ladij. Angleži so si ogledali Trst, Pulj in Reko. — V Podgradu (Istra) se snuje slovenska posojilnica. — Pošto so dobili na Žagi pri Bolcu. — Za notarja v Tolminu je imenovan gosp. dr. Ig. Kotnik. — V Št. Petru pri Gorici se je ustanovilo društvo „Slovenska zveza“. — Laška „Legina“ šola pri sv. Križu ne sme več sprejemati slovenskih otrok. Dobro!

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Č. g. Franc Štingl, do zdaj provizor v Št. Janžu, je premeščen za provizorja v Timenico ter bode oskrboval tudi faro Št. Tomaž. — Dekanijski svetovalec postal je č. g. Fr. Centrih, župnik v Guštanju. — Nevarno zbolel je č. g. Maks Bornšek, upokojeni župnik v Pöllingu, ter se priporoča v molitev.

Zahvala.

Podpisano načelnštvo šteje si v prijetno dolžnost, da izreče najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so pripomogli, da se je shod v nedeljo dné 3. rožnika v Ločah pri Gromatarju tako sijajno vršil. V prvi vrsti gre zahvala govornikom: častitima gospodoma župniku Knafliču in kaplanu Grmu ter gospodu Kandutu, ki so nas s svojimi izvrstnimi govori tako lepo poučevali. Posebno zahvalo zaslužijo vrli peveci pevskega društva „Gorotana“, ki so nam s svojim lepim petjem razveseljevali dušo in srce. Krasno petje gospe Lendovšekove in gospe Bergmanove, kterima se je pridružil s prelepim svojim glasom gosp. Loški organist, razvnelo je v nas ogenj domovinske ljubezni. Mala Milica Lendovšekova nas je razveselila s svojim pogumnim in ljubkim deklamovanjem. — Zahvalo dolžujemo gospodu gostilničarju, ki nam je navzlic vsem spletkam hudobnih naših nasprotnikov prepustil lepo okrašeno hišo ter nam postregel z dobro pijačo; zahvalo izrekamo vrli gospodinjji, ki je skrbela za dobre in okusne jedi; zahvalo izrekamo onim do-

moljubom, ki so brezplačno priskrbeli vozove za pevce in druge goste; zahvalo izrekamo vrlim fantom, ki so s streljanjem povisali slavnostni dan, in sploh vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli, da se je shod tako sijajno vršil. — Bog, ki ljubi tudi Slovence, vam bo vsem poplačal vaš trud. Živeli!

Načelnštvo

podružnice sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Celovec in okolico

bo imela dne 27. rožnika t. l. ob 8. uri zvečer v dvorani družbine hiše katoliških rokodelskih pomočnikov

letni občni zbor

po tem dnevnem redu:

1. Pozdrav predsednikov.
2. Poročilo blagajnikovo.
3. Volitev novega odbora.
4. Volitev zastopnikov za glavno skupščino.
5. Vpisovanje novih udov in pobiranje letnine.
6. Slučajni nasveti.

K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Loterijske srečke od 16. rožnika.

Gradec	85	54	52	14	61
Dunaj	68	1	34	48	85

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitru	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	4	50	5	60
rž	3	50	4	35
ječmen	3	40	4	26
oves	2	60	3	20
hejda	4	50	5	60
turšica (sirk)	3	60	4	50
pšeno	5	80	7	25
fižol	6	20	7	75
repica (krompir)	—	60	1	—
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 1 gld. 80 kr. do 2 gld. 60 kr. kislilo 1 gld. 20 kr. do 1 gold. 70 kr., slama po 1 gold. 40 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 62 do 66 kr. kila, maslo in puter po 95 do 105 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 29 do 33 gld. stari cent.

Dva velika nova živinska sejma

se bodeta vršila vsako leto na

Ljubnem v Savinjski dolini (Laufen im Sannthale)

dne 24. rožnika (junija) in 26. velikega srpana (avgusta), oziroma dan pozneje, kedar je ta dneva praznik. — na kar se kupci in prodajalci opozorujejo, kajti nadejati se je obilo živine. Mestnina se ne bo zahtevala.

Županstvo.

Pijte kavo vedno mešano z

Oelzovo kavo

Zakaj? Zato, ker daje kavi prijeten duh in lepo rumenkasto barvo. Ker je Oelzova kava izdelana iz najboljše, čiste tvarine in je zelo tečna. Za zdrave in bolne je to okusna in krepka jed. Pri nakupu pazite na ime **Oelz** in na **varstveno marko**.

Dobi se v **vseh** boljših prodajalnicah za tržaško blago.

KONJAK.

Ta iz krepkega, na lastnih goricah raščene vina izvlečena Francovka je skušen pomočnik za oživljenje dušnih in telesnih močij. Zoper protin, trganje, otrpnenje udov, revmatizem pomaga čudovito in uteši bolečine. Ena steklenica velja 1 gld. 20 kr. Stari konjak je za stare ljudi in take, ki so bolni v žolodeu, prava dobrota. Cena 1 gld. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice, se mu dá skrinjica zastoj in plača se na pošti voznina. Dobi se samo pri **Benediktu Hertl**-nu, graščaku na **Gollcu** pri Konjicah na Štajerskem.

Priporočilo.

Slavnemu občinstvu in čestiti duhovščini priporočamo s tem najuljudneje svojo popolnoma novo uredjeno in z najnovejšimi stroji in črkami oskrbljeno

družbino tiskarno

v blagohotna naročila. — Razne knjige, molitvenike, uradne in pisane zavitke, spovedne listke, vizitnice, pisma za trgovce, račune, cenike, časopise itd., sploh vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari, bode naša tiskarna točno in vestno ter po najnižjih cenah izvrševala.

Priporočujoč se čestiti duhovščini in slavnemu občinstvu za obila naročila, beleži

z odličnim spoštovanjem udano
vodstvo tiskarne družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Slovenskim občinam

s tem uljudno naznanjamo, da je podpisana tiskarna, vstrezaje želji raznih slovenskih občinskih predstojništev na Koroškem, založila dvojezične slovensko-nemške

„knjižice za občinske doklade“, in prodaja 100 vezanih izvodov po 3 gld.

V zalogi ima tudi

pooblastila za volitve v občinski odbor 3 100 komadov po 80 kr.

Krajnim šolskim sovetom

naznanjamo, da ima v zalogi in na prodaj:

vabila k sejam krajnega šolskega sveta, 4°, 100 iztisov za 50 kr.;

pozivnice zaradi šolskih zamud

v smislu §§ 27.—29. šolske postave od dne 1. prosinca 1870. l., 4°, 100 iztisov za 50 kr.;

opomine za oglašanje za šolo godnih otrok v smislu § 25. postave od 17. prosinca 1870. l., 100 iztisov za 50 kr.

Za obila naročila se priporoča

tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Natorna vina,

dalmatince, prav dober liter po 15 kr.; tirolec, italijan, oger, rudeče po 18 do 24 kr.; belo po 20 do 26 kr.; istrijanec iz Umage po 22 kr., zelo priporočila vreden za take, ki imajo malo krvi, v sodih 56 litrov več. Za pristnost jamčim.

Nadalje priporočam svojo zalogo moke iz I. parnega mlina v Budimpešti v vrečah po 85 kil ter vse drugo tržaško blago, mast, žgane pijače itd. Vse prav dober kup.

Amand Prosen

v Celovcu, kosarinske ulice št. 24.

Luka Zufer,

mizarski mojster v Celovcu

priporoča svojo

☛ bogato zalogo vsakovrstne hišne oprave ☛

po najnižji ceni.

Delavnica in prodajalnica je na Vetrinjskem obmestju št. 55.

V vsaki fari in občini

se nastavi en pameten, spoštovan in premožen človek

kot zaupni mož

in bo imel kot tak precejšen postranski zaslužek. Pismene ponudbe je poslati z naslovom: „201.191 Graz, post. rest.“

Opist mesl

Zdravila za živino.

Skušena redilna štupa za živino,

Rabi se skoro 40 let z najboljšim vspehom večinoma po hlevih, ako živinče ne more jesti, slabo prebavlja; zboljšuje mleko in nareja, da krave dajo več mleka.

Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr. 5 zametkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljši mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanju koljen, otrpnenju v hoku, v križu, otekanju nog, mehurjih na nogah itd.

Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steklenic samo 4 gld.

Ta zdravila za živino se dobijo v

lekarna Trnkóczy-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Lepa kmetija,

novo pohištvo, obokan hlev, njiv za 20 birnov posetve, travniki, pašnik, gozd zaraščen, vsega 31 oralov, je naprodaj v Čahorčah pri Kotmari vesi. Prodá se tudi 30 panjev bučel. Več pové Aleš Bizjak v Kotmari vesi (Kötmandorf bei Klagenfurt).